

คำนำในการพิมพ์ครั้งที่ 3

ตำราเล่มนี้ได้แก้ไขปรับปรุงจากตำราชื่อเดียวกัน ซึ่งได้เขียนขึ้นเพื่อให้นักศึกษาได้ศึกษาและค้นคว้าในกระบวนวิชา HE 459 การอนามัยแม่และเด็ก (Maternal and Child Health) ตามหลักสูตรชั้นปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เนื้อหาสาระให้ครอบคลุมตามหลักสูตรดังกล่าว โดยประกอบด้วย บทนำการอนามัยแม่และเด็ก การอนามัยแม่ การอนามัยเด็ก การวางแผนครอบครัว บริการอนามัยแม่และเด็ก และการใช้ยา ผู้เขียนได้ปรับปรุงตำราเล่มนี้เพื่อให้นักศึกษาและผู้สนใจทั่วไปได้ศึกษา ค้นคว้า โดยมีเนื้อหาค่อนข้างง่ายต่อการเรียนรู้และความเข้าใจ ผู้สนใจที่ประสงค์จะศึกษาให้ลึกซึ้งสามารถค้นคว้าเพิ่มเติมได้จากเอกสารอ้างอิงในแต่ละบท และในบรรณานุกรม ผู้เขียนหวังว่าตำราเล่มนี้คงจะก่อประโยชน์แก่ผู้อ่านตามสมควร ผู้เขียนขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิต่าง ๆ ที่ผู้เขียนได้อ้างถึงผลงานที่ทรงคุณค่าอันมีผลทำให้ตำราเล่มนี้ได้ปรับปรุง และมีความสมบูรณ์ในเชิงวิชาการมากขึ้นตามลำดับ

รองศาสตราจารย์ จิตติมา โสภารัตน์

ภาควิชาพยาบาลแม่ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง